

PŘEDSTAVENÍ NÁRODNÍHO ZDRAVOTNICKÉHO INFORMAČNÍHO PORTÁLU

Martin Komenda, Matěj Karolyi

Anotace

Národní zdravotnický informační portál (NZIP) představuje systematickou cestu Ministerstva zdravotnictví ČR ke zlepšení komunikace a důvěryhodnosti prezentovaných informací směrem k veřejnosti. Publikací pouze plně prověřeného, garantovaného a metodicky standardizovaného obsahu se NZIP stane stěžejním komunikačním kanálem, který zprostředkuje potřebné informace z oblasti zdravotní péče, prevence a podpory zdraví nejen pro státní správu, ale zejména pro širokou laickou i odbornou veřejnost. V přímé návaznosti na národní strategický rámec Zdraví 2030, který mimo jiné směřuje k zajištění systematické informovanosti v oblasti ochrany zdraví a zdravého životního stylu včetně posílení zdravotní gramotnosti, NZIP prezentuje původní autorský obsah provázaný na existující ověřené online zdroje napříč odbornými portály z oblasti českého zdravotnictví. Primární ambicí projektu NZIP je zamezit roztržitosti informací a zajistit správnou interpretaci garantovaných materiálů prostřednictvím jednotné komunikační platformy. Ta bude určena především pro propagaci a využívání služeb ve zdravotnictví v souladu se strategickou podporou zdraví, a strategickými záměry resortu. NZIP přináší zvýšení důvěry laické i odborné veřejnosti k zdravotnickým informacím, zvýší zdravotní gramotnost populace a plošně zjednoduší přístup k dostupným online zdrojům, čímž mimo jiné přispěje k propagaci zdravého životního stylu a preventivních programů garantovaných státem. Konferenční příspěvek představí aktuální stav portálu nzip.cz společně s metodickým a technickým pozadím, které tvoří základní schéma spolupráce odborných garantů, autorského kolektivu, interních i externích recenzentů, vývojového týmu a Vědecké a řídicí rady NZIP.

Klíčová slova

webový portál, zdravotnictví, dostupnost informací

1 Úvod

Současný stav prezentace zdravotnických informací v ČR na internetu je neuspokojivý a charakterizuje ho velká roztržitost a nízká míra důvěryhodnosti informací. Existují desítky oborových portálů, částečně publikovaných státem, částečně takových, kde u prezentovaných informací nejsou uvedeni autoři, garanti, ani relevantní odkaz na zdroj [1]. Stát a jeho řízené organizace přitom disponují mimořádnou škálou odborných i statistických informací, které by mohly a měly být jednoduše dostupné na národním portálovém řešení, obdobně jako v jiných vyspělých státech. Národní zdravotnický informační portál (NZIP) umožní agregovat a zveřejňovat informace v oblasti zdravotnictví v plně autorizované podobě a srozumitelně pro cílové skupiny. Celý projekt si klade za cíl zlepšit komunikaci a důvěryhodnost informací resortu zdravotnictví, a to jak mezi zástupci veřejné správy zajišťující zdravotní péči, tak směrem k občanům. Portál nzip.cz má ambici stát se stěžejním online kanálem, který zprostředkuje potřebné informace z oblasti zdravotní péče, prevence a podpory zdraví nejen pro státní správu, ale zejména pro širokou laickou i odbornou veřejnost. Zajistí koncepční zlepšování dostupnosti informací o zdravotnictví pro jednotlivé cílové skupiny a plošně bude zvyšovat důvěryhodnost prezentovaných zpráv uvnitř veřejné správy. V přímé návaznosti na národní strategický rámec Zdraví 2030, který mimo jiné směřuje k zajištění systematické informovanosti v oblasti ochrany zdraví a zdravého životního stylu a k po-

silnění zdravotní gramotnosti, bude NZIP prezentovat původní autorský obsah provázaný na existující ověřené online zdroje napříč odbornými portály z oblasti českého zdravotnictví.

2 Analýza potřeb

Klíčový aspekt před zahájením řešení projektu představovala analýza potřeb a specifikace zadání. Prvním krokem byla realizace plošného průzkumu ve spolupráci s agenturou STEM, který se zaměřil na očekávání veřejnosti od Národního zdravotnického informačního portálu. Celkem bylo v listopadu 2018 dotázáno 1034 respondentů napříč populací ČR starší 18 let. Výsledky přímo vztahované k tématu Národního zdravotnického informačního portálu mimo jiné prokazují, že:

- Respondentům bylo předloženo celkem 14 typů informací, které by mohl obsahovat zdravotnický web Ministerstva zdravotnictví a České lékařské společnosti. Zájem o jednotlivé typy informací projevilo v různé míře 50 a více procent respondentů.
- O nabízené typy informací mají zájem primárně věkové skupiny 30–44 nebo 45–59 let. Křivky zájmu o jednotlivé typy informací jsou u jednotlivých skupin internetových uživatelů „několikrát denně“ a „několikrát týdně“ velmi podobné.
- První trojce s nejlepším skóre je přes dílčí rozdíly ve všech případech jasná – „možnosti objednání k vyšetření či zákrokům“, „ordinační hodiny lékařů“ a „seznamy specialistů v regionech“. Věková skupina 45–59 let více než ostatní skupiny akcentuje „hodnocení lékařů a nemocnic“, skupina 30–44 let „kompletní dokumentaci pacienta“. Každodenní uživatelé internetu více preferují právě „komunikaci s lékařem prostřednictvím internetu“.
- Při výběru tří typů informací, které na webu nesmějí chybět, jsou na prvním místě suverénně „ordinační hodiny lékařů“ a na druhém „možnosti objednání k vyšetření či zákroku“. O třetí se dělí „seznamy specialistů v regionech“ a „hodnocení lékařů a nemocnic“.
- Při stanovování pořadí důležitosti čtyř vybraných vlastností zdravotnického webu veřejnost vybrala jako nejdůležitější vlastnost portálu „diskrétnost a záruky bezpečnosti a důvěrnosti pro uživatele“. Přes 50 % prvního nebo druhého pořadí pak ještě získala „garance pravdivosti a ověřitelnosti publikovaných informací“.
- Diskrétnost, záruky bezpečnosti jsou nejdůležitější hlavně pro respondenty s VŠ vzděláním, podobně je tomu i v případě garance pravdivosti a ověřitelnosti informací.
- Denní uživatelé internetu jako nejdůležitější vlastnost vedle diskrétnosti a bezpečnosti častěji preferují aktuálnost informací, méně častí uživatelé přehlednost a snadnou orientaci v portálu pro uživatele.

Dále byl v lednu 2019 realizován průzkum možné spolupráce s odbornými společnostmi a spolky ČLS JEP, kde byl hlavní cíl zmapovat oblast komunikace s veřejností. Zpětnou vazbu zaslalo 44 zástupců odborných společností a spolků. Kromě jiného uvedli, že:

- Komunikace s veřejností je primárně realizována prostřednictvím webových stránek (97,7 %) a sociálními sítěmi (83,7 %).
- Informační servis je provozován e-mailem (75 %) a telefonicky (30,6 %).
- Byla specifikována témata, která respondenti považují za svou odbornost za klíčová a aktuální z hlediska laické veřejnosti (např. informace podložené spolehlivými důkazy, očkování, základní péče o dítě, výživa a pohyb, psychosomatická onemocnění, zdravotní gramotnost, determinanty zdraví, zásady první pomoci a neodkladné resuscitace atd.)

Na základě získaných informací z výše uvedených šetření byla připravena projektová specifikace NZIP společně se zadáním.

Národní zdravotnický informační portál
Portál, kterému můžete věřit

Co je naším cílem

Národní zdravotnický informační portál (zkráceně NZIP) přináší zcela nový online zdroj informací z různých oblastí českého zdravotnictví jakými jsou například prevence a zdravý životní styl nebo informace o nemocech. Hlavním cílem je poskytnout široké veřejnosti internetový komunikační kanál, kde najdou ověřené odpovědi na kladené otázky. Obsah NZIP je připravován pod záštitou Ministerstva zdravotnictví ve spolupráci s Českou lékařskou společností Jana Evangelisty Purkyně, Státním zdravotním ústavem a Ústavem zdravotnických informací a statistiky České republiky. Jednotlivá témata jsou zpracovávána jazykem, který bude dostatečně srozumitelný pro laickou veřejnost.

informační leták

NZIP pokrývá mimo jiné následující oblasti:

Zdravotní péče v regionech
Interaktivní mapa dostupnosti, která pomůže najít nejbližšího lékaře.

Informace o nemocech
Základní fakta o alergií, cukrovce nebo infekčních onemocněních.

Prevence a zdravý životní styl
Hlavní zásady a nejdůležitější pilíře vašeho zdraví.

Životní situace
Rady pacientům pro lepší orientaci v českém zdravotnictví.

Garantované webové portály
Přehled doporučených online zdrojů pod záštitou Ministerstva zdravotnictví.

Aktuální témata
Novinky z oblasti zdraví, které by vás mohly zajímat.

Obrázek 1 – Úvodní stránka NZIP (<https://www.nzip.cz/>)

3 Návrh a vývoj NZIP

Projekt je z pohledu systematického vývoje rozdělen do tří na sobě závislých etap, přičemž etapa I. cílí na vybudování pilotní verze robustního webového portálu tak, aby umožňoval uživatelsky přívětivou a efektivní publikaci garantovaného obsahu na internetu. Po metodické stránce je nedílnou součástí sestavení nového řídicího tělesa, které bude koncepčně řídit proces zveřejňování relevantních informací a určovat publikační plán na jednotlivá období. V rámci etapy II. následuje postupná a dlouhodobě udržitelná integrace původních článků a externích datových zdrojů, které přispějí ke komplexnímu pohledu na agendu zdravotnictví v České republice. Poslední etapa umožní rozšířit funkcionality portálu o vylepšené vlastnosti jako jsou například edukační modul a pokročilý interaktivní a geografické vizualizace dostupných datových zdrojů.

3.1 Technické zázemí a řešitelský tým

Veškeré personální kapacity a technické nároky, které budou potřebné pro návrh, vývoj, testování a implementaci technického řešení, jsou zajišťovány ÚZIS ČR. Základem je vývojový tým složený ze systémových analytiků, grafiků, webových designérů, databázových specialistů, vývojářů webových aplikací, testerů a redaktorů. Koordinace a management celého projektu je podmíněn sestavením Vědecké a řídicí rady NZIP, která zastřešuje a po odborné stránce garantuje obsah zveřejňovaný na portálu nzip.cz. Rada je složena ze zástupců MZ ČR (vedení resortu a zástupce Odboru komunikace s veřejností), vedení České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně, Státního zdravotního ústavu a ÚZIS ČR. Samotná příprava a následná publikace příspěvků na portálu je v režii odborných redaktorů a editorů (zajistí technický převod dodaného obsahu do online podoby a nastaví potřebné atributy pro zveřejnění), kteří přímo podléhají zmíněné radě.

3.2 Cílové skupiny

Vybudování nového portálu bude mít výrazný přínos přede-

vším pro laickou veřejnost, pro kterou se NZIP stane zdrojem validních informací o zdraví a zdravotnictví. Důležitou rolí NZIP je šance zvýšit informační gramotnost, která potenciálním pacientům a jejich blízkým umožní činit kvalifikovaná a relevantní rozhodnutí směrem k péči o své vlastní zdraví. Další cílovou skupinou jsou státní příspěvkové organizace a jejich zaměstnanci, kteří budou moci v souladu se stanoveným publikačním procesem zveřejňovat příspěvky veřejnosti poptávané. Zároveň jednotný formát sdělení zapadající do celkové komplexní struktury NZIP poskytne i samotným organizacím identifikovat nedostatečné pokryté a případně překrývající se oblasti, kterým je třeba dále se věnovat. Jednotný formát sdělení bude mít přímý důsledek na pracovníky státních příspěvkových organizací snížením jejich administrativní zátěže a zefektivněním publikační činnosti. V neposlední řadě se jedná o podporu organizačních složek státu včetně justice, obcí a krajů, které díky NZIP získají kontrolovaný vstup informací pro kvalifikované rozhodování v oblasti zdravotních politik i dalších okruhů své činnosti ve zdravotnictví. Zásadním přínosem pro zaměstnance státních a akademických institucí společně s odbornými společnostmi je možnost plně reflektovat po obsahové stránce aktuální potřeby MZ ČR a publikovat v rámci doporučeného nosného média nezbytné informace pro laickou veřejnost.

4 Představení NZIP

V současné chvíli je NZIP po technické stránce finalizován tak, aby splňoval všechna kritéria a požadavky kladená na moderní webový portál. Ve své pilotní verzi nabídne více než 30 tematických kategorií, které jsou zaměřeny na hlavní zásady při prevenci a zdravém životním stylu, základní fakta o onemocněních, rady pacientům v různých životních situacích a aktuální novinky z oblasti zdraví. Nebude chybět ani přehled doporučených online zdrojů pod záštitou Ministerstva zdravotnictví a rejstřík s krátkými vysvětleními pojmů pro laickou veřejnost. Jeden ze stěžejních požadavků veřejnosti, dostupnost zdravotní péče, je implementován jako speciální interaktivní modul s mapou

Obrázek 2 – Úvodní stránka po přihlášení s rozdělením na jednotlivé tematické celky

dostupnosti, která pomůže najít nejbližšího lékaře v závislosti na zadané adrese. Portál nzip.cz bude až do svého oficiálního spuštění dostupný pouze po přihlášení autorům, garantům a recenzentům obsahu. Pro veřejnost je bez omezení viditelná úvodní stránka, kde jsou uvedeny základní fakta o projektu NZIP společně s animovaným spotem.

5 Závěrem

Projekt NZIP zajistí nastavení důvěryhodné komunikace mezi občany – pacienty, zástupci veřejné správy a odbornými společnostmi. Veřejná správa bude prostřednictvím NZIP sdělovat laické veřejnosti potřebné informace z českého zdravotnictví. Navíc bude mít veřejnost možnost prostřednictvím NZIP sdělovat, která témata nejsou dostatečně informačně pokryta, a to včetně hodnocení obsahu již publikovaného. Během celého projektu bude dobudována kompletní infrastruktura navázaná na dlouhodobý publikační plán. Metodické nastavení redakčních a publikačních procesů, které povede k publikaci pouze garantovaných informací a přejímání vhodného obsahu, je další přidanou hodnotou NZIP.

Literatura

- [1.] Karolyi, Matěj, Komenda Martin., "Přehled elektronických informačních zdrojů ve zdravotnictví ČR" MEDSOFT 2019, od s. 40–49, 10 s, ISBN: 978-80-86742-46-5.

Kontakt

RNDr. Martin Komenda, Ph.D.
Ústav zdravotnických informací
a statistiky České republiky
tel.: +420 725 714 940
e-mail: martin.komenda@uzis.cz
web: <https://uzis.cz/>

Mgr. Matěj Karolyi
Ústav zdravotnických informací
a statistiky České republiky
e-mail: matej.karolyi@uzis.cz
web: <https://uzis.cz/>